

1.9.2023

Vastuullisuus tekstiili- ja muotialalla -koulutuskokonaisuus

Koulutus on rahoitettu Euroopan unionin elpymis- ja palautumistukivälineellä (RRF), joka on EU:n elpymisvälineen (Next Generation EU) suurin ohjelma. Rahoituksen on myöntänyt Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus. Palvelukeskus edistää työkäisten osaamisen kehittämistä ja osaavan työvoiman saatavuutta. Palvelukeskuksen toimintaa ohjaavat opetus- ja kulttuuriministeriö sekä työ- ja elinkeinoministeriö.

Suunnittelun ja kaavoituksen yhteispeli

Vastuullinen suunnittelu ja kaavoitus on kokonaisuus, jonka tavoitteilla ja valinnoilla vaikutetaan lopputuotteen vastuullisuuteen ja voidaan vaikuttaa myös yrityksen liiketaloudelliseen tulokseen.

Vaatteen / tuotteen suunnitteluvaiheessa otetaan huomioon eri vastuullisuuden osa-alueisiin liittyviä näkökulmia ja tietoisesti valitaan oma polku, jota pitkin kuljetaan.

Vastuullisen toiminnan sanoittaminen ja viestiminen kilpailueduksi on markkinoinnillisesti olennaista.

Kohderyhmän ja käyttötarkoituksen määrittäminen

- Vaate/tuote suunnitellaan tiettyyn käyttötarkoitukseen ja tietylle kohderyhmälle
- Kuka on asiakkaani, kuka tuotteeni ostaa?
- Kohderyhmä rajattu vs. tavoittelenko kaikkia?
  - Yksittäinen asiakas / harrastajaryhmä / toiminnallinen ryhmä / ikään sidottu / tietyn tyylin mukainen
- Lapset/naiset/miehet/sukupuolettomuus
- Suomi, Eurooppa, muut maat
- Markkinointi – viestinnän kieli ja tyyli
  - Vastuullisuuden punainen lanka

Materiaalien ja tarvikkeiden valinta

- Materiaalin soveltuvuus käyttötarkoitukseen
- Kierrätysmateriaalit / käytettyjen materiaalien uudelleenkäyttö
- Kestävyys
- Huollettavuus
- Kuitusisältö
- Hinta
- Saatavuus
- Alkuperämaa
- Vastuullisuusmerkit
- Kierrätettävyys
- Korjattavuus
- Varaosien saatavuus

Vastuullinen suunnittelu ja kaavoitus

Vaatteen/ tuotteen korjattavuuden suunnittelu

- Varaosien saatavuus
- Kuluvien kohtien korjattavuus / korvattavuus
  - tuotteen rakenteet
- Materiaalien ja tarvikkeiden saatavuus jatkossa

Leikkuujätteen minimoiminen ja sen käytön suunnittelu

- Tehokas leikkuuasetelma
  - Kappalemäärien huomioiminen
  - Eri kokojen yhdistäminen asetelmaan
- Jos jää leikkuujätettä, miten se käytetään hyödyksi?
- Zero Waste -suunnittelu

Vaatteen/tuotteen käyttöikä ja sen pidentämis- mahdollisuuksien suunnittelu

- Korvattavat/korjattavat rakenteet tuotteessa
- Huoltopalvelut
- Lisäpalvelut
- Vaatteen koon säätäminen rakenteilla
- Elinkaaren pidentäminen:
  - malliston/tuotteen jatkaminen uusilla tuotteilla
  - ajaton design
  - trendit
  - värit

Vaatteen/ tuotteen rakenteiden suunnittelu

- Valmistustekniikka
- Työn hinta
- Korjattavuus
- Kokolajitelman laajuus / sarjonta
  - Numerokoot
  - Vartalotyypit
  - Kirjainkoot
  - One size / fits all, nobody, most?
- Koon säätömahdollisuus
- Skannerit -> 3D-kaavoitus
- Kokonaan uusi kaava vai muutokset kuositellen vanhoja hyväksitodettuja rakenteita hyödyntäen?
- Eri vuodenaikojen huomioiminen

Vastuullinen suunnittelu ja kaavoitus

Vaatteen/ tuotteen kierrätettävyyden suunnittelu

- Materiaali- ja tarvikevalinnat
- Vaatteen/tuotteen purettavuus
- Elinkaarisuunnittelu
- Jälleenmyyntiarvo?

1.4 KIERTOTALOUDEN R-STRATEGIAT

Uudistava & eheyttävä toiminta

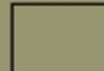

R0

REGENERATE Uudistaminen

Uutta luova toiminta, joka mukautuu ekosysteemien luonnollisiin kiertoihin ja antaa enemmän kuin ottaa.

Viisas tuotteiden valmistus & käyttö

R1

REFUSE Kieltäytyminen

Tuotteelle ei ole tarvetta tai sen voi korvata täysin toisella tuotteella.

R2

RETHINK Uudelleenajattelu

Tuotteen käyttöasteen tehostaminen esimerkiksi jakamalla, lainaamalla, vuokraamalla.

R3

REDUCE Vähentäminen

Tuotannon tai käytön tehostaminen vähentämällä luonnonvarojen ja materiaalien käyttöä.

R4

REUSE Uudelleenkäyttö

Hyväkuntoisen tuotteen käyttö toisen käyttäjän toimesta samassa käyttötarkoituksessa.

R5

REPAIR Korjaaminen

Korjaus, huolto ja ylläpito tuotteen käytön mahdollistamiseksi samassa käyttötarkoituksessa.

R6

REFURBISH Kunnostaminen

Vanhan ja viallisen tuotteen kunnostaminen nykypäivän tarpeisiin.

R7

REMANUFACTURE Uudelleenvalmistus

Käytöstä poistuneen tuotteen tai sen osien hyödyntäminen samassa käyttötarkoituksessa.

R8

REPURPOSE Uusiokäyttö

Käytöstä poistuneen tuotteen tai sen osien uusiokäyttö eri käyttötarkoituksessa.

R9

RECYCLE Kierrättäminen

Materiaalien prosessointi saman (= korkea arvo) tai alemman (= matala arvo) laadun saamiseksi.

R10

RECOVER Palauttaminen

Materiaalien polttaminen ja palauttaminen energian hyödynnykseen.

Hyödyllinen materiaalinkäyttö, haittojen minimointi

Ruokamo, Uunimäki, 2021: Suunnittelijan Opas Kiertotalouden Mukaiseen Vaatesuunnitteluun

Tutustu aiheeseen:

- <https://www.vuurrann.fi/l/vastuullisen-muodin-mukainen-suunnittelu/>
- <https://anna.fi/lifestyle/muoti/vastuullinen-vaate-kestaa-aikaa>
- <https://damadesign.fi/vastuullisuus/>
- <https://sustainablyfit.fi/mista-on-vastuullinen-vaate-tehty/>
- <https://kaavakoulu.fi/vaatteen-kaavoittaminen/>
- <https://annemaripahkala.fi/vastuullinen-muoti-eettinen-ja-kestava-valinta/>
- <https://www.kuluttajaliitto.fi/materiaalit/vastuullinen-kuluttaminen-vaatteet-ja-tekstiilit/>
- <https://minnasuuronen.fi/etusivu/vastuullinen-muoti/>
- <https://fi.ivalo.com/pages/ivalo-360>
- https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/135863/lahtinen_niina.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- [Suunnittelijan Opas – Kiertotalouden Mukaiseen Vaatesuunniitteluun \(theseus.fi\)](#)

TURKU AMK

 Rahoittaja
Jatkuvan oppimisen ja
työllisyyden palvelukeskus

Kiitos!